

ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΝΤΥΣΣΕΛΝΤΟΡΦ ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Κανάλια διανομής φρούτων και λαχανικών στη Γερμανία.

Επισκόπηση – Πρόσφατες εξελίξεις.

Το Γραφείο μας, στα πλαίσια της σημαντικότητας για την Ελλάδα Διεθνούς Εκθέσεως ANUGA 2015, επικαιροποίησε παλαιότερες αναφορές του στο θέμα των καναλιών διανομής φρούτων & λαχανικών στην Γερμανία. Όπως θα γίνει αντιληπτό από την ανάγνωση οι εν λόγω πανίσχυροι δίαυλοι διανομής εν πολλοίς καθορίζουν την προσφορά, την επάρκεια και σίγουρα τις τάσεις της εν λόγω αγοράς.

Μαρία Βασιλάκη
Ιάκωβος Κολλάρος

Περιεχόμενα

Κανάλια διανομής φρούτων και λαχανικών στη Γερμανία.	1
Επισκόπηση – Πρόσφατες εξελίξεις.	1
Η αγορά φρούτων και λαχανικών στη Γερμανία.....	3
Α. Επισκόπηση αγοράς	3
Β. Συμπεριφορά Γερμανών καταναλωτών.....	3
Γ. Εισαγωγές	4
Δ. Συσκευασία και Waste Avoidance Law/Green Dot	5
Ε. Κανάλια διανομής φρέσκων φρούτων στη Γερμανία.....	5
Ι. Λιανεμπόριο	5
ΙΙ. Εισαγωγείς / Διανομείς (Χονδρεμπόριο)	7
ΙΙΙ. Οι Αγορές χονδρικής Grossmärkte- Zentralmärkte - Frischmärkte.....	8
ΣΤ. Εμπορικές Εκθέσεις στην Γερμανία.....	10
Ζ. Συμπεράσματα	10
Η. Παράρτημα	12
Θ. Χρήσιμες ιστοσελίδες	12

Η αγορά φρούτων και λαχανικών στη Γερμανία

A. Επισκόπηση αγοράς

Η Γερμανία με πληθυσμό, περίπου 82 εκ. κατοίκους (16% του συνολικού πληθυσμού της ΕΕ) και τη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης κατέχει ηγετική θέση στην αγορά του τομέα τροφίμων και ποτών. Οι πωλήσεις στο λιανεμπόριο τροφίμων προσεγγίζουν τα 148 δις €. Η Γερμανία είναι ο 6^{ος} μεγαλύτερος παραγωγός τροφίμων στην ΕΕ και ο μεγαλύτερος καταναλωτής φρούτων.

Οι Γερμανοί καταναλώνουν κατά μέσο όρο 8,5 εκ. τόνους φρούτων (συμπεριλαμβανομένων και αυτών σε κονσέρβα). Σε γενικές γραμμές προτιμούν τα φρέσκα φρούτα έναντι των αποξηραμένων, ενώ παράλληλα καταναλώνουν τους περισσότερους χυμούς φρούτων από οποιαδήποτε άλλη χώρα της Ευρώπης.

Τα φρούτα με τη μεγαλύτερη κατανάλωση είναι οι μπανάνες, τα μήλα, τα πορτοκάλια, τα σταφύλια και τα μανταρίνια. Ωστόσο οι Γερμανοί προτιμούν και εξωτικά φρούτα όπως μάνγκο, φρούτα του πάθους και αβοκάντο.

Η θέση της Γερμανίας ως του μεγαλύτερου καταναλωτή φρούτων, απορρέει περισσότερο λόγω του μεγέθους του πληθυσμού, παρά λόγω της υψηλής κατά κεφαλήν κατανάλωσης, η οποία από το 2005 παρουσιάζει πτώση λόγω του ισχυρού ανταγωνισμού από γλυκίσματα και άλλα σνακ. Τα τελευταία έτη υπάρχει στροφή προς έναν πιο υγιεινό τρόπο διατροφής και γίνονται προσπάθειες από το κράτος για την κατανάλωση ολοένα και περισσότερων φρούτων και λαχανικών. Η προώθηση του σλόγκαν “5 am Tag” από το Υπουργείο Υγείας της χώρας ενθαρρύνει την κατανάλωση 5 μερίδων φρούτων και λαχανικών την ημέρα και έχει ήδη καθιερωθεί από το 2002.

B. Συμπεριφορά Γερμανών καταναλωτών

Οι Γερμανοί είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένοι σε θέματα τιμής, ως εκ τούτου οι εξαγωγές καθίστανται δύσκολες κατά τη διάρκεια του peak των εποχιακών φρούτων, όταν δηλαδή οι τιμές είναι σχετικά χαμηλές. Γενικά οι Γερμανοί καταναλωτές προτιμούν να καταναλώνουν προϊόντα εντός εποχής. Η στροφή στην κατανάλωση εγχώρια παραγόμενων προϊόντων έχει επίσης κερδίσει έδαφος τα τελευταία χρόνια. Από την άλλη αρκετοί καταναλωτές απολαμβάνουν την ποικιλία εξωτικών φρούτων ή επιθυμούν να απολαμβάνουν τα αγαπημένα τους φρούτα καθόλη τη διάρκεια του έτους.

Αποτέλεσμα αυτού είναι ότι μερικές εταιρείες / σούπερ μάρκετ διαφημίζουν εποχιακά προϊόντα καθόλη τη διάρκεια του έτους, όπου οι τιμές είναι σταθερά υψηλότερες (εκτός εποχής) και συνεπώς προϊόντα όπως φράουλες ή κεράσια μπορεί να έχουν υψηλότερη αναλογικά απόδοση καταναλισκόμενα όμως σε μικρότερες ποσότητες.

Παραγωγή και κατανάλωση: σε 1000 τόνους

	Παραγωγή	Εισαγωγές	Εγχώρια κατανάλωση	% εγχώριας κατανάλωσης
Μήλα	844	1,395	2,239	37.7
Αχλάδια	44	191	235	18.5
Κεράσια	52	143	195	26.6
Δαμάσκηνα	57	43	100	57.1
Ροδάκινα	-	68	68	-
Σταφύλια	-	481	481	-
Φράουλες	147	164	311	47.3

Πηγή: Gewerkschaft Nahrung-Genuss-Gaststätten (www.ngg.net)

Οι Γερμανοί καταναλωτές επιλέγουν φιλικές προς το περιβάλλον συσκευασίες. Επιπλέον αυξάνεται διαρκώς η κατανάλωση βιολογικών προϊόντων. Συμβατικά προϊόντα σε φυσική μορφή επίσης αντιμετωπίζονται θετικά από τον καταναλωτή, π.χ. πολλοί επιλέγουν να αγοράζουν χύμα φρούτα από αυτά που είναι σε πλαστική συσκευασία. Εντούτοις η αναλογία προσυσκευασμένων φρούτων στην αγορά αυξάνεται ιδιαίτερα σε discounters super markets (ALDI-LIDL).

Γ. Εισαγωγές

Η αγορά Φρούτων και λαχανικών της Γερμανίας παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις ξένες εταιρείες διότι μόνο το 1/5 των φρούτων και το 1/3 των λαχανικών που καταναλώνονται στη Γερμανία παράγονται επιτοπίως.

Περισσότερο από το ήμισυ των εισαγωγών φρούτων στη Γερμανία προέρχονται από την Ισπανία και την Ιταλία με τη Γαλλία και την Ολλανδία να ακολουθούν σε τρίτη και τέταρτη θέση αντίστοιχα. Την Πέμπτη θέση καταλαμβάνει η Πολωνία και την έκτη θέση καταλαμβάνει η χώρα μας για το 2014 τόσο σε όρους ποσότητας, όσο και σε όρους αξίας.

Παρόλο που η Γερμανία παραγει σημαντικό αριθμό φρεσκων φρουτων, η αυταρκεια ποικιλει μεταξυ 10-15%. Τα πρώτα πέντε φρούτα που παράγονται είναι:

1. Μήλα,
2. Φράουλες,
3. Αχλαδιά,
4. Κεράσια και
5. Δαμάσκηνα. Λόγω καιρικών συνθηκών δεν παράγονται τροπικά φρούτα αλλά εισαγονται απο ολο τον κοσμο. Η πλειοψηφία των εισαγωγών εκτός από τις μπανάνες προέρχονται απο χωρες της ΕΕ με την Ισπανία, Ολλανδία και Ιταλία να ειναι οι σημαντικότεροι προμηθευτες.

Δ. Συσκευασία και Waste Avoidance Law/Green Dot

Ο νόμος για τη συσκευασία και αποφυγή δημιουργίας απορριμμάτων - Verordnung über die Vermeidung und Verwertung von Verpackungsabfällen, or VerpackV- επικυρώνει τις προϋποθέσεις για την ανακύκλωση των υλικών συσκευασίας.

Ενώ δεν είναι υποχρεωτικό από το νόμο τα προϊόντα να φέρουν το σήμα Green Dot (Der Grüne Punkt), είναι σχεδόν απίθανο να ενταχθεί ένα προϊόν στη γερμανική αγορά χωρίς αυτό.

Τυπικά ο παραγωγός ή ο εισαγωγέας (κατόπιν συμφωνίας μεταξύ τους) καταβάλλει ένα αντίτιμο και εισέρχεται σε συμφωνία δανειοδότησης η οποία και παρέχει στην αδειοδοτούμενη εταιρεία τις απαραίτητες πληροφορίες για την ορθή χρήση του σήματος Green Dot.

Για επιπλέον πληροφορίες μπορεί να ερθει κανει σε επαφη με τις ακολουθες εταιρειες:

- Duales System Deutschland GmbH (DSD) <http://www.gruener-punkt.de/en/corporate/company.html>
Frankfurter Strasse 720-726
D-51145 Köln, Germany
Tel: (+49-2203) 937-0
Fax: (+49-2203) 937-190 or 495
- BellandVision GmbH, Pegnitz - www.bellandvision.de
- EKO-PUNKT GmbH, Mönchengladbach - www.eko-punkt.de
- INTERSEROH Dienstleistungs-GmbH, Köln - www.interseroh.de
- Landbell AG, Mainz - www.landbell.de
- Reclay VFW GmbH & Co. KG, Köln – www.reclay-group.com
- Veolia Umweltservice GmbH, Hamburg - <http://www.veolia-umweltservice.de>

Ε. Κανάλια διανομής φρέσκων φρούτων στη Γερμανία

I. Λιανεμπόριο

Η γερμανική αγορά κυριαρχείται από μεγάλες αλυσίδες λιανικής πώλησης, που αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 75% των πωλήσεων του συνόλου των φρούτων και λαχανικών. Περίπου το 20% της αγοράς είναι το μερίδιο των μικρών μανάβικων και υπαίθριων λαϊκών αγορών, ενώ το υπόλοιπο 3-5% αφορά την κατηγορία HoReCa (καταστήματα τροφοδοσίας κλπ) μέσα από τα κύρια κανάλια διανομής στη Γερμανία.

Το σημαντικότερο κανάλι διανομής για τα εισαγόμενα φρούτα είναι οι μεγάλοι εισαγωγείς / διανομείς, οι οποίοι διανέμουν τα προϊόντα τους απευθείας στις αλυσίδες λιανικής. Οι υπαίθριες (λαϊκές αγορές), τα μανάβικα και τα μεμονωμένα καταστήματα και HoReCa προμηθεύονται τα προϊόντα τους κατά κύριο λόγο από

μεσαίου μεγέθους χονδρεμπόρους που δραστηριοποιούνται στις 18 αγορές χονδρικής (λαχαναγορές – Grossmaerkte) που κατανέμονται σε όλη Γερμανία.

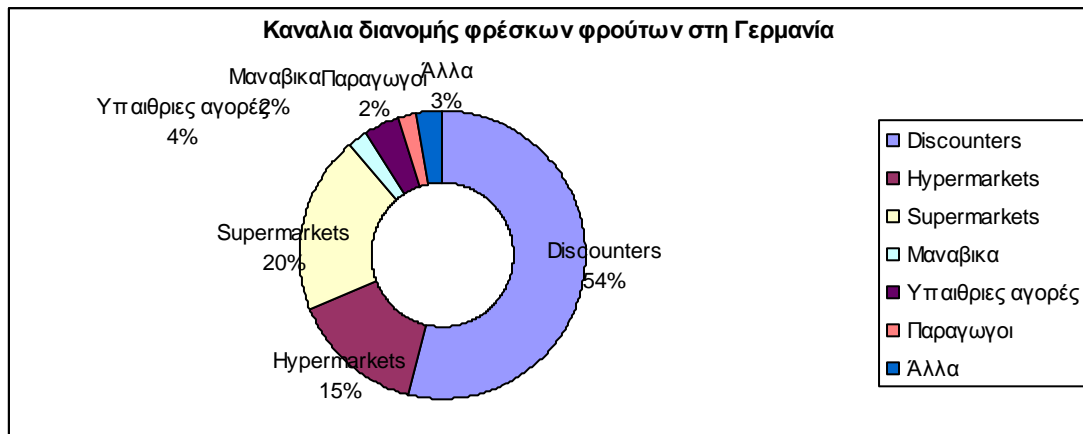
Γενικά το κανάλι χονδρικής διανομής είναι σε παρακμή, καθώς τα μεμονωμένα καταστήματα που είναι οι κύριοι πελάτες τους είναι κάτω από ασφυκτική πίεση από τις μεγαλύτερες αλυσίδες λιανικής πώλησης που προμηθεύονται τα προϊόντα τους από μεγάλους εισαγωγείς/διανομείς.

Οι τέσσερις μεγαλύτερες αλυσίδες λιανικής στη Γερμανία είναι οι Edeka, Schwartz-Gruppe (Lidl και Kaufland) και Rewe και Aldi. Η μεγαλύτερη αλυσίδα λιανικής discounter (εκπτώτικού) είναι η Aldi, ακολουθούμενη από την Lidl.

Όπως φαίνεται και από το παρακάτω διάγραμμα, οι αλυσίδες discounters κυριαρχούν στο λιανεμπόριο φρέσκων φρούτων και λαχανικών στη Γερμανία και αντιπροσωπεύουν σχεδόν το ήμισυ του συνόλου των πωλήσεων των φρούτων και των λαχανικών. Οι αλυσίδες discounters χαρακτηρίζονται από περιορισμένη ποικιλία φρούτων και λαχανικών, απλούστερη συσκευασία και τυποποίηση και πολύ ανταγωνιστικές τιμές.

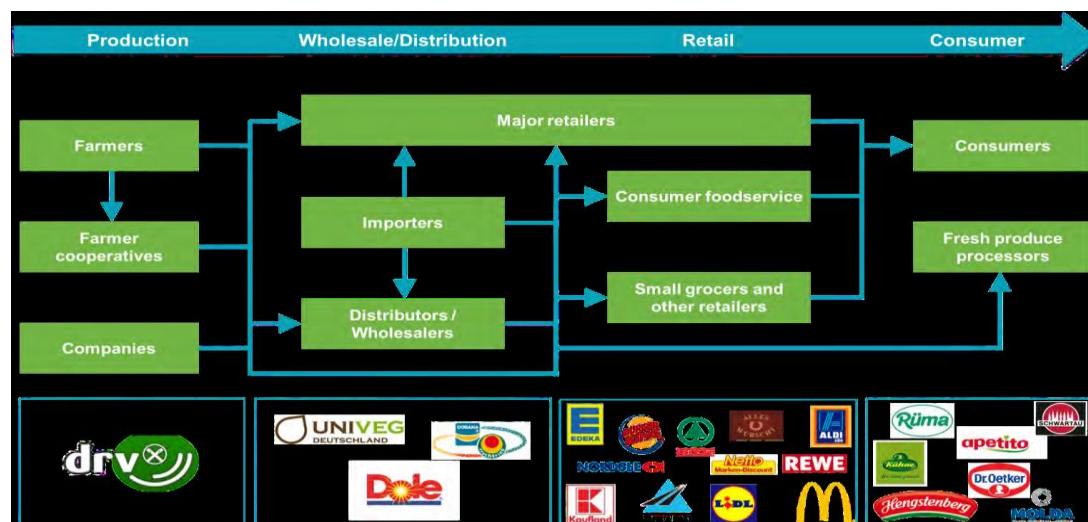
Οι non discounters αλυσίδες (supermarkets, hypermarkets) έχουν επίσης υψηλό μερίδιο αγοράς ως εκ τούτου οι αλυσίδες λιανικής έχουν επομένως μερίδιο που προσεγγίζει όπως προαναφέρθηκε το 70% της συνολικής αξίας της αγοράς.

Όπως προαναφέρθηκε τα μανάβικα, οι υπαίθριες, λαϊκές αγορές και οι απευθείας πωλήσεις λιανικής των παραγωγών έχουν χαμηλότερη σημασία ως κανάλι διανομής φρούτων και λαχανικών, πραγματοποιώντας αθροιστικά λιγότερο από το 20% των πωλήσεων.

Πηγη: Fruchthandel Directory 2013

Το κατωτέρω διάγραμμα εξειδικεύει το πλήρες κύκλωμα παραγωγής & διακίνησης φρούτων & λαχανικών στην Γερμανία από τον παραγωγό στον καταναλωτή.

II. Εισαγωγείς / Διανομείς (Χονδρεμπόριο)

Οι εταιρείες χονδρικής (Grossmaerkte) εισάγουν τα περισσότερα φρούτα και μετά τα διανέμουν στις αγορές χονδρικής ή στις αλυσίδες λιανικής. Μικρά μανάβικα αγοράζουν τα προϊόντα τους απευθείας από τις αγορές χονδρικής.

Σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει αποκλειστική σχέση συνεργασίας μεταξύ εισαγωγικής επιχείρησης και αλυσίδας λιανικού εμπόρου. Μεγάλες εταιρείες όπως Edeka, Aldi, Lidl, Rewe έχουν τις δικές τους εισαγωγικές εταιρείες που τις προμηθεύουν με φρέσκα φρούτα και λαχανικά. Μερικά παραδείγματα των πρακτικών αυτών :

- Edeka Fruchtkontor: <http://www.edeka.de/unsere-marken/produktqualitaet/obst-und-gemuese/edeka-fruchtkontor/fruchtkontor.jsp>
- Cobana Fruchtring GmbH, <http://www.cobana-fruchtring.com>
- Aldi: <http://www.aldi.de>
- Lidl: <http://www.lidl.de>

Σημειώνεται και η τάση τα τελευταία έτη σύναψης συμβολαίων με παραγωγούς, τόσο εντός Γερμανίας όσο και εκτός συνόρων (“παραγωγή κατά παραγγελία”, η Vetragsanbau), αλλά και η τάση αγοράς μεριδίου σε παραγωγικές εταιρείες πχ. η Rewe εξαγόρασε το 2008 ποσοστό 25% της ισπανικής εταιρείας βιολογικών προϊόντων Campina Verde).

Αποκλειστικός προμηθευτής της Rewe, μέχρι το 2007 ήταν η ιταλική εταιρεία Bocchi, η οποία μετά το 2008 συγχωνεύτηκε με την Univeg Group και από το 2008 ξεκίνησε σχέση συνεργασίας με τη Rewe. Τα τελευταία πάντως έτη η Rewe μέσω της θυγατρικής εταιρείας της Eurogroup προμηθεύει απευθείας με φρούτα και λαχανικά τα καταστήματα της.

Η εταιρεία OGL Food Trade προμηθεύει αποκλειστικά την αλυσίδα

discounter Lidl. Συγκεκριμένα σύμφωνα με την ιστοσελίδα fruitnet.com η αλυσίδα επιδιώκει να παρακάμψει τους χονδρεμπόρους και να συνάψει απευθείας γραμμή εφοδιασμού για την προμήθεια περίπου 1.000 τόνων μπανάνας την εβδομάδα. Από πέρυσι ένα νέο κέντρο διανομής στο Kempen, 30 χλμ από το Ντύσσελτορφ προμηθεύει με φρούτα και λαχανικά όλα τα καταστήματα Lidl της χώρας, με τον εισαγωγέα OGL να ασχολείται με όλες τις εισαγωγές φρέσκων φρούτων /λαχανικών από το εξωτερικό. Η απόφαση για δημιουργία απευθείας γραμμής εφοδιασμού με μπανάνες οφείλεται στην πρόσφατη ανακοίνωση του ανταγωνιστή Aldi για απευθείας επίσης εφοδιασμό με το συγκεκριμένο φρούτο. (<http://www.fruitnet.com/eurofruit/article/11586/lidl-going-direct-on-banana-sourcing>)

Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί και η επέκταση των δραστηριοτήτων ορισμένων συνεταιρισμών παραγωγών και στο χώρο του χονδρεμπορίου. Ο Γερμανικός σύνδεσμος αγροτών-Deutscher Bauernverband e.V. είναι ο βασικός οργανισμός που αντιπροσωπεύει τους γερμανούς αγρότες, με 300 περίπου τοπικά παραρτήματα σε όλα τα κρατίδια της Γερμανίας. Συγκεκριμένα, ο εν λόγω σύνδεσμος, λαμβάνοντας υπόψη τον ισχυρό ανταγωνισμό στον γεωργικό τομέα καθώς και τη συχνή διαμόρφωση τιμών μέσω οικονομικών κλίμακας, διοχετεύει τις προσπάθειές του στην δημιουργία συλλογικής στήριξης των γερμανών αγροτών. Συμπληρωματικά στο κύκλωμα της παραγωγής & εμπορίας δρουν και διάφοροι συνεταιρισμοί αγροτών οι οποίοι συμμετέχουν ή εξαγοράζουν σε κάποιες περιπτώσεις άλλες εταιρείες.

Χαρακτηριστική περίπτωση είναι αυτή της εταιρείας Landgard <https://www.landgard.de/>, η οποία ανήκει κατά 100% σε παραγωγούς. Το 2008 η εταιρεία εξαγόρασε τον όμιλο Vetter, <http://www.peter-vetter.com/>, ενώ στις αρχές του 2011 εξαγόρασε την εισαγωγική Walter Pott GmbH / Leverkusen <http://www.walterpott.de/>, ιδρυτικό μέλος του συνεταιρισμού Cobana Fruchtring, με στόχο την διεύρυνση των εισαγωγών φρούτων από τη νότια Ευρώπη.

Στην ίδια κατεύθυνση κινείται και η Gemüsering <http://www.gemuesering-stuttgart.de/>, συνεταιρισμός παραγωγών και εταιρειών διανομής φρούτων και λαχανικών. Το 2011 η εταιρεία εξαγόρασε το 1/3 της εταιρείας VanWylick, μιας από τις μεγαλύτερες εταιρείες εισαγωγής και διανομής στη Γερμανία, ενώ μερίδιο 1/3 απέκτησε ο ιρλανδικός όμιλος Fyffes Dublin <http://www.fyffes.ie>, που ήδη διαθέτει παρουσία στη Γερμανία με την Fyffes Interweichert, Hamburg για την εισαγωγή τροπικών φρούτων.

III. Οι Αγορές χονδρικής Grossmärkte- Zentralmärkte - Frischmärkte.

Οι αγορές χονδρικής στη Γερμανία καταλαμβάνουν συν. έκταση 2.700.000 τετρ.μ., ενώ σε αυτές εργάζονται συνολικά περίπου 21.000 άτομα αποτελούμενες από πλείστες εισαγωγικές επιχειρήσεις που στεγάζονται εκεί. Περίπου το 20% όλων των φρέσκων φρούτων και λαχανικών πωλούνται μέσω αυτού του καναλιού.

Οι 18 σημαντικότερες από τις αγορές αυτές είναι οργανωμένες στο πλαίσιο του συνδέσμου GFI – Frischemarkte Deutschland: συνολικά οι αγορές αυτές αριθμούν 2.750 χονδρεμπορικές/εισαγωγικές εταιρείες και περίπου 55.700 πελάτες, κυρίως επιχειρήσεις λιανεμπορίου, εστιατόρια/ catering αλλά και υπαίθριους πωλητές φρούτων και λαχανικών. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία της GFI Frishmarkte, ο

ετήσιος κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν οι αγορές χονδρικής ανέρχεται σε 10,3 δις€, εκ των οποίων το μεγαλύτερο ποσοστό (74%) 7,6 δις € αφορά διακίνηση φρούτων και λαχανικών. (σημειώνεται ότι διακινούν και άλλα προϊόντα όπως μπαχαρικά, ποτά κ.α.)

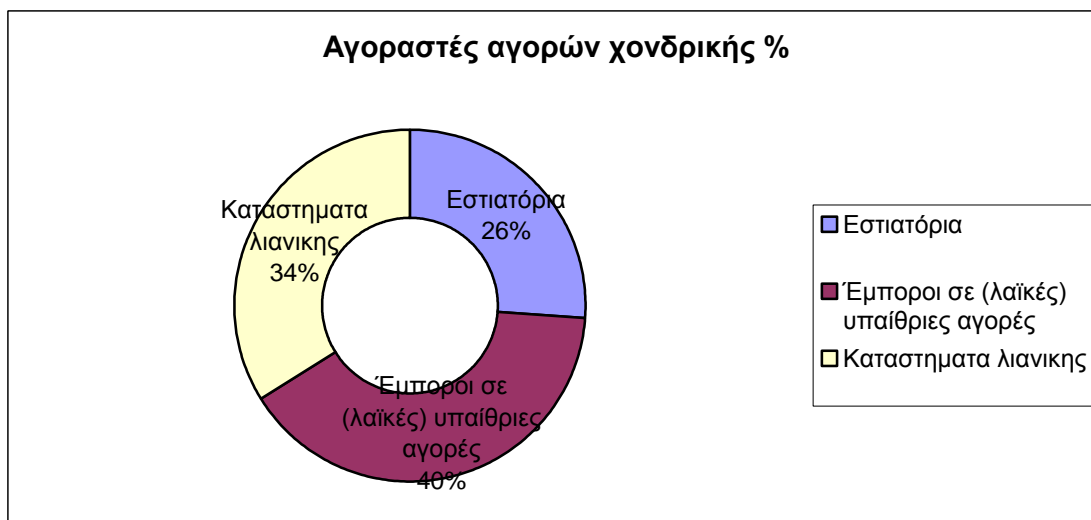
Οι μεγαλύτερες αγορές χονδρικής της Γερμανίας είναι αυτές στα μεγάλα αστικά κέντρα, Μόναχο, Αμβούργο, Βερολίνο και Φρανκφούρτη, ενώ στην περιοχή της Β. Ρηνανίας Βεστφαλίας λειτουργούν πολλές μικρότερες αγορές, στις πόλεις Dusseldorf, Duisburg, Essen, Dortmund, Koln.

Σύμφωνα με αναλυτές της αγοράς (Fruchthandel.de) οι χονδρέμποροι των αγορών αυτών προτιμούν συνήθως την εισαγωγή μικτών φορτίων (αποφεύγοντας τα αμιγή) που αγοράζουν από μεγάλες αγορές χονδρικής των χωρών παράγωγης όπως η Περιποίηση στην Γαλλία, που ειδικεύεται σε Ισπανικά προϊόντα ή Verona στην Ιταλία.

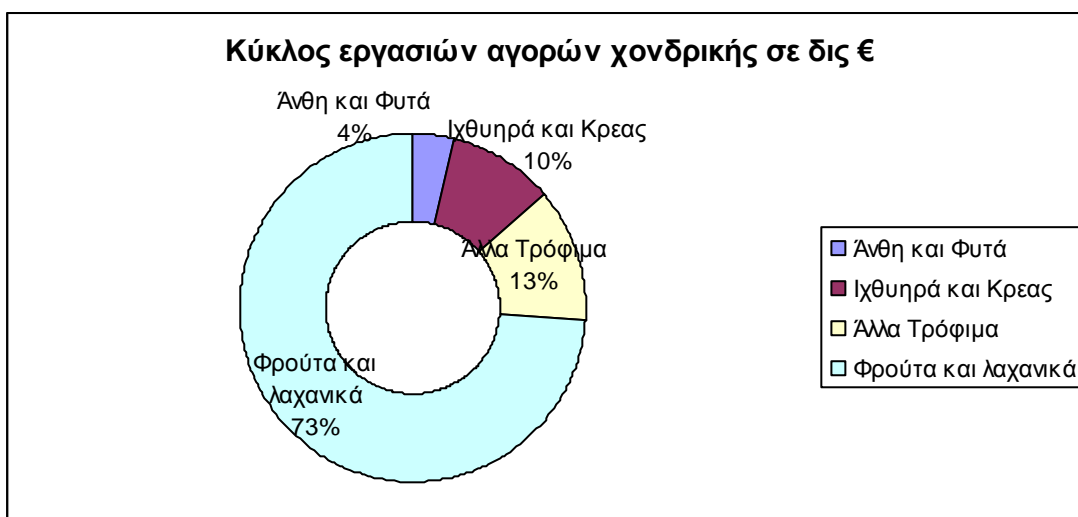
Οι αγορές χονδρικής ακολουθούν συνήθως τα σουπερ-μάρκετ στην διαμόρφωση της παλέτας των προϊόντων τους ενώ οι ειδικοί της αγοράς εκτιμούν πως η αγορά χονδρικής βρίσκεται σε πτώση. Το εν λόγω κανάλι διανομής δέχεται ισχυρή πίεση λόγω της αυξανόμενης κυριαρχίας στην αγορά των λιανέμπορων που διασφαλίζουν τα προϊόντα τους από μεγάλους εισαγωγείς, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις αγοράζουν απευθείας από την πηγή.

Πηγή: GFI Frischemarkte Deutschland

Πηγή: GFI Frischemarkte Deutschland

Πηγή: GFI Frischemarkte Deutschland

ΣΤ. Εμπορικές Εκθέσεις στην Γερμανία

1. Fruit Logistica

<http://www.fruitlogistica.de>

1. Biofach

<http://www.biofach.de>

Ζ. Συμπεράσματα

Με πληθυσμό 82.5εκ. κατοίκους, η γερμανική αγορά είναι η μεγαλύτερη στην ΕΕ και ως εκ τούτου παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους εμπορικούς της εταίρους. Παρά το γεγονός ότι η γεωργία διατηρεί ένα μικρό ποσοστό (και μάλιστα με φθίνουσα συμβολή) στο ΑΕΠ της βιομηχανικής χώρας, η βιομηχανία μεταποίησης αγροτικών προϊόντων εξακολουθεί και σήμερα να είναι ένας από τους πιο σημαντικούς τομείς σε σχέση με τον κύκλο εργασιών και την απασχόληση.

Συνολικά, 4,7 εκ. άνθρωποι απασχολούνται στην βιομηχανία μεταποίησης αγροτικών προϊόντων, ποσοστό 11,2% του συνολικού εργατικού δυναμικού της χώρας αυτής.

Μεταξύ των διαφόρων γεωργικών αγορών, η αγορά των φρούτων και λαχανικών με τις χώρες της Μεσογείου παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και επίσης ιδιαίτερη σημασία για την Γερμανική βιομηχανία μεταποίησης.

Ο βαθμός αυτόρκειας που η Γερμανία παρουσιάζει στα φρούτα και λαχανικά είναι χαμηλός περ. 13% το εύρος των δυνατοτήτων της αγοράς για τις χώρες της Μεσογείου καθίσταται προφανές.

Στα πλαίσια αυτά ο ρόλος του συστήματος της εφοδιαστικής αλυσίδας νωπών φρούτων και λαχανικών στη Γερμανία είναι κεφαλαιώδης. Μια πρώτη – ατελής - προσέγγιση στην αγορά αυτή απετέλεσε και η εν λόγω μελέτη.

Η. Παράρτημα

ΑΓΟΡΕΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΦΡΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

	Πόλη	Website
1	Aachen	http://www.grossmarktaachen.de/
2	Berlin – Berlin Fruchthof	http://www.fruchthof-berlin.de/
3	Berlin – Berliner Grossmarkt	http://www.berliner-grossmarkt.de/
4	Bielefeld	http://www.grossmarkt-bielefeld.de
5	Bonn	http://www.grossmarkt-bonn.de/
6	Braunschweig	http://www.grossmarkt-braunschweig.de/
7	Bremen	http://www.grossmarkt-bremen.de/
8	Dortmund	http://www.grossmarkt-dortmund.de/
9	Dresden	http://www.grossmarkthallen-dresden.de/
10	Duisburg	http://www.frischekontor.de/
11	Düsseldorf	grossmarkt@stadt.duesseldorf.de
12	Essen	http://www.fze.de/
13	Frankfurt a.M.	http://www.frische-zentrum-frankfurt.de/
14	Freiburg	http://www.grossmarkt-freiburg.de/
15	Gelsenkirchen	http://www.grossmarkt-gelsenkirchen.de/
16	Hamburg	http://www.grossmarkt-hamburg.de/
17	Hamm	http://www.grossmarkt-hamm.de/
18	Hannover	http://www.grossmarkt-hannover.de/
19	Karlsruhe	http://www.karlsruhe.de/b3/maerkte/grossmarkt
20	Kassel	http://www.grossmarkt-kassel.de/
21	Koblenz	http://www.grossmarkt-koblenz.de/
22	Köln	reiner.stroebelt@stadt-koeln.de
23	Krefeld	http://www.grossmarkt.de/gm-krefeld/
24	Leipzig	http://www.grossmarkt-leipzig.de/
25	Lübeck	http://www.grossmarkt-luebeck.de/
26	Mainz	http://www.grossmarkt-mainz.de/
27	Mannheim	http://www.gmm.de/
28	München	http://www.markthallen-muenchen.de/
29	Nürnberg	http://www.grossmarkt-nuernberg.de/
30	Oldenburg	http://www.kiv-werbung.de/gm-oldenburg/
31	Rostock	http://www.grossmarkt-rostock.de/
32	Saarbrücken	http://www.grossmarkt-saarbruecken.de/
33	Stuttgart	http://www.maerkte-stuttgart.de/

Σημ.:

Με έντονο μαύρο χρώμα οι αγορές μέλη του Συνδέσμου GFI Frischemärkte Deutschland

Θ. Χρήσιμες ιστοσελίδες

Στην ιστοσελίδα του γερμανικού Συνδέσμου εισαγωγέων – εμπόρων φρούτων και λαχανικών Deutscher Fruchthandelsverband <http://www.dfhv.de/> υπάρχει πλήρης κατάλογος των μελών του Συνδέσμου, που καλύπτουν περίπου το 80% της αγοράς.

[Path: <http://www.dfhv.de/> -> Mitglieder -> Mitgliedsunternehmen]

Στον σύνδεσμο Deutscher Fruchthandelsverband ανήκουν επίσης πέντε επιμέρους,

περιφερειακοί σύνδεσμοι εισαγωγέων / χονδρεμπόρων:

1. Σύνδεσμος εισαγωγέων/χονδρεμπόρων Β. Γερμανίας, Fruchthandelsverband Nord, <http://www.fruchthandelsverbandnord.de>
Κατάλογος μελών στο:
<http://www.fruchthandelsverbandnord.de/mitglieder.php>
2. Fruchthof Berlin <http://www.fruchthof-berlin.de/>
Κατάλογος μελών στο: <http://www.fruchthof-berlin.de/hitliste.asp?site=>
3. Σύνδεσμος εισαγωγέων/χονδρεμπόρων Βάδης – Βυρτεμβέργης,
Landesverband Baden-Württemberg des Früchte-Import- und Grosshandels
e.V. Stuttgart, <http://www.landesverband-fruechte-bw.de/>
4. Σύνδεσμος εισαγωγέων/χονδρεμπόρων κεντρικής Γερμανίας, Verband
mitteldeutscher Frucht-Großhändler e.V.
5. Σύνδεσμος εισαγωγέων /χονδρεμπόρων Βαυαρίας, Verband des Bayerischen
Frucht-
Import- und -Großhandels e.V. <http://www.fruchtverband.de/>
Κατάλογος μελών στο: [http://www.fruchtverband.de/bayerischer-
fruchtverband/mitglieder.html](http://www.fruchtverband.de/bayerischer-fruchtverband/mitglieder.html)

Η ιστοσελίδα του γερμανικού συνδέσμου αγορών χονδρικής είναι
<http://www.frischemaerkte.org>

Οι κυριότερες βιομηχανίες επεξεργασίας φρούτων και λαχανικών ανήκουν στο
σύνδεσμο BOGK
– Bundesverband der Obst-, Gemüse- und Kartoffelverarbeitenden Industrie e.V
<http://www.bogk.de>
Κατάλογος μελών – βιομηχανιών επεξεργασίας φρούτων
[http://www.bogk.de/Wir ueber uns/Mitglieder/Liste Obs
t.htm](http://www.bogk.de/Wir_ueber_uns/Mitglieder/Liste_Obst_t.htm) | Κατάλογος μελών – βιομηχανιών επεξεργασίας
λαχανικών
[http://www.bogk.de/Wir ueber uns/Mitglieder/Liste Ge
muese.html](http://www.bogk.de/Wir_ueber_uns/Mitglieder/Liste_Gemuese.html)

Η ιστοσελίδα του γερμανικού συνδέσμου των παραγωγών χυμών είναι
<http://www.fruchtsaft.org> / Ο κατάλογος των μελών είναι διαθέσιμος στο link
http://www.fruchtsaft.org/index.php?menu_sel=13&menu_sel2=8 [Path: Branche-
>Hersteller]

Από το Δεκέμβριο του 2010, η γερμανική υπηρεσία για την γεωργία και τη διατροφή
BLE – Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung <http://www.ble.de/> –
δημοσιεύει εβδομαδιαία δελτία για την εξέλιξη των τιμών στη γερμανική αγορά, τα
οποία βασίζονται σε δεδομένα από τις πέντε μεγαλύτερες λαχαναγορές της χώρας -
Αμβούργου, Μονάχου, Βερολίνου, Φρανκφούρτης και Κολωνίας. Τα δελτία είναι
διαθέσιμα στο ακόλουθο link:
[http://www.ble.de/cIn_090/nn_1624448/DE/01_Marktangelegenheiten/09_Marktbe
obachtung/05_ObstGemuese/ObstGemuese_node.html?_nn=true](http://www.ble.de/cIn_090/nn_1624448/DE/01_Marktangelegenheiten/09_Marktbeobachtung/05_ObstGemuese/ObstGemuese_node.html?_nn=true)
[Path: Marktangelegenheiten -> Marktbeobachtung -> Obst und Gemüse]

Επιπλέον φορείς που παρέχουν πληροφορίες:

1. EU-Help Desk, <http://www.export-help.cec.eu.int/>

2. 2 EU Eurostat Trade statistics <http://www.epp.eurostat.ec.eu.int/>
3. Agribusiness online Price information <http://www.agribusinessonline.com>
4. Περιοδικό online με πληροφορίες για την αγορά τροφίμων <http://www.lebensmittelzeitung.com>
5. 12 Food Market Exchange Market information <http://www.foodmarketexchange.com>
6. Europages Contacts –Αναζήτηση επιχειρηματικών επαφών <http://www.europages.com>
7. Fresh Plaza Contacts –Ιστοσελίδα παροχής πληροφοριών για την αγορά φρέσκων φρούτων <http://www.freshplaza.com>

Στατιστικά για τις γερμανικές εισαγωγές φρούτων και λαχανικών, ανά κατηγορία προϊόντων και ανά χώρα, για το χρονικό διάστημα 2006-2014, με βάση τα στοιχεία της γερμανικής στατιστικής υπηρεσίας είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της υπηρεσίας BLE, στο link: <http://berichte.bmelv-statistik.de/AHB-0033401-2014.pdf>

Ενημέρωση για τις εξελίξεις στη γερμανική αγορά φρούτων και λαχανικών παρέχουν οι ιστοσελίδες:

- Fruchthandel <http://www.fruchthandel.de>
- Fruchtportal <http://www.fruchtportal.de>

Στην ιστοσελίδα του σούπερ μάρκετ EDEKA υπάρχει ο διαδραστικός χάρτης της Γερμανίας και οι περιοχές όπου παράγονται τα διάφορα προϊόντα.

http://www.edeka.de/rezepte-ernaehrung/lebensmittelwissen/regionale-lebensmittel/index.jsp?ns_campaign=D00000330

Εισαγωγές φρέσκων φρούτων στη Γερμανία 2010-2014

Σύμφωνα με τον παρακάτω Πίνακα, η Ελλάδα κατέχει την 6^η θέση το 2014 στους βασικούς προμηθευτές της Γερμανίας σε φρέσκα φρούτα τόσο σε όρους αξίας όσο και σε όρους ποσότητας.

Χώρα	σε τόνους 2014	σε 1000 € 2014	σε τόνους 2013	σε 1000 € 2013	σε τόνους 2012	σε 1000 € 2012	σε τόνους 2011	σε 1000 € 2011	σε τόνους 2010	σε 1000 € 2010
Ισπανία	629.047	687.049	626.859	732.453	552.509	619.902	519.856	535.503	571.856	542.671
Ιταλία	571.783	574.699	667.981	718.065	665.871	666.722	636.624	618.952	679.353	633.128
Ολλανδία	123.537	137.211	130.630	161.484	130.170	131.264	184.387	151.558	138.494	113.598
Γαλλία	104.073	108.858	101.603	128.471	114.836	138.794	108.433	118.470	116.078	126.946
Πολωνία	85.807	34.156	124.360	48.875	61.628	30.884	26.147	22.975	25.603	21.630
Ελλάδα	52.190	66.776	66.496	80.295	57.780	66.692	63.661	75.574	85.520	86.770
Βέλγιο	42.380	34.025	44.407	41.385	33.081	32.055	72.873	34.688	45.840	31.332
Αυστρία	32.451	25.269	42.025	33.703	41.763	33.850	43.982	40.498	41.191	33.680
Ουγγαρία	31.127	12.488	44.154	25.487	29.658	17.189	32.908	24.689	37.573	19.465
Τσεχία	13.175	2.418	34.852	7.616	58.528	12.329	15.766	5.496	24.740	5.623
Ρουμανία	7.411	2.461	11.064	3.723	1.746	1.559	6.835	2.745	6.237	2.229
Πορτογαλία	4.980	13.964	2.199	9.508	3.006	7.607	3.277	8.221	3.404	7.905
Ην.Βασίλειο	1.230	730	1.080	1.307	1.110	1.376	2.925	1.283	2.113	759
Σουηδία	835	1.567	123	114	79	265	331	740	597	518
Δανία	630	433	6.082	2.984	2.452	1.549	3.717	3.662	3.394	1.733
Κροατία	504	130	4.582	1.062	8	21				
Σλοβακία	407	487	1.908	1.494	1.143	1.079	313	330	607	551
Σλοβενία	226	25	4.523	706	684	133	734	153	1.751	251
Κύπρος	211	397	355	644	119	258	192	320	139	232
Λουξεμβούργο	44	31	671	160	28	31	216	200	340	292
Βουλγαρία	37	44	985	460	1.140	495	404	198	197	254
Λιθουανία	31	72	344	307	372	183	951	746	673	182
Λεττονία	2	8			96	78	15	25	124	10
Ιρλανδία	1	0			37	58	7	18	12	37
Εσθονία	1	7	17	15	2	7	24	95	329	137